

Zpráva o případech, v nichž nebylo dosaženo nápravy ani postupem podle § 20 zákona o veřejném ochránci práv

Podle § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o případech, v nichž se mi nepodařilo dosáhnout dostatečných opatření k nápravě ani cestou vyrozumění nadřízeného úřadu či vlády nebo informováním veřejnosti o zjištěných ze šetření podle § 20 zákona o veřejném ochránci práv.

A. Nepovolené studny v zahrádkářské kolonii (sp. zn. 3915/2020/VOP) ¹

Ochránce vedl šetření ve věci dvou vodních děl studní v zahrádkářské kolonii obce Studená, na základě podnětu stěžovatele, kterému se nelíbilo především to, že jedna ze studní byla provedena na jeho pozemku, i když dle tehdejšího povolení měla stát jinde. Po provedení šetření dospěl ochránce k závěru, že současné umístění obou studní skutečně neodpovídá textové části stavebního povolení z 80. let minulého století a ani projektové dokumentaci, která byla součástí tohoto povolení. Výraznější odchylku od stavebního povolení poté ochránce zjistil právě v případě studny, která se v současné době nachází na pozemku p. č. 274/1 v katastrálním území Studená, který je ve vlastnictví stěžovatele.

Ve zprávě o šetření a poté také v závěrečném stanovisku ochránce požadoval, aby příslušný speciální stavební úřad (Městský úřad Dačice, odbor životního prostředí) v případě studny na pozemku stěžovatele zahájil řízení o odstranění nepovolené stavby. U druhé studny, která se nachází na pozemku p. č. 264/2 (v témže katastrálním území) ochránce požadoval, aby příslušný stavební úřad přesvědčivěji zdůvodnil, proč v této záležitosti nejsou splněny zákonné podmínky pro zahájení řízení o odstranění stavby. Po jemu nadřízeném Krajském úřadu Jihočeského kraje poté ochránce požadoval, aby pro případ, že stavební úřad nezahájí příslušné řízení o odstranění stavby, zasáhl z pozice nadřízeného orgánu opatřením proti nečinnosti.

Šetřené úřady ochráncem navržená opatření neučinily, a to přesto, že si jsou vědomy rozporu mezi skutečným umístěním obou studní a vydaným stavebním povolením z 80. let minulého století. Úřady tuto skutečnost omlouvaly písařskými chybami ve stavebním povolení, nedostatečnou výkresovou dokumentací staveb, nepřesnými metodami zaměřování pozemků v době, kdy byly studny budovány, a v neposlední řadě také skutečností, že stěžovatel v minulosti prohrál soudní spor o vlastnictví studny, která se nachází na jeho pozemku. Z důvodu nesplnění navržených opatření ze závěrečného stanoviska se ochránce následně obrátil na Ministerstvo zemědělství.

Ani Ministerstvo zemědělství v šetřené záležitosti nezjednálo nápravu, neboť ve shodě s podřízenými úřady konstatovalo, že odchylka skutečného provedení studní od jejich povoleného umístění není natolik významná, aby byly úřady schopné důkazně "ustát" případné vedení řízení o odstranění stavby. Ochránce se takovým posouzením věci

---

¹ Vyrozumění nadřízenému úřadu (Ministerstvo zemědělství).

nesouhlasil, ale dospěl již na konec svého šetření, a proto jej následně formálně ukončil dopisem adresovaným stěžovateli.

B. Krajský úřad Středočeského kraje vydává v případech veřejně přístupných účelových komunikací dlouhodobě nesrozumitelná správní rozhodnutí (sp. zn. 4540/2017/VOP a 6426/2019/VOP)²

Krajský úřad Středočeského kraje vydává v oblasti správních řízení o existenci veřejně přístupných účelových komunikací dlouhodobě a opakovaně správní rozhodnutí, která jsou nesrozumitelná, věcně vadná a neodpovídají platnému právu. Ochránce na tuto záležitost krajský úřad opakovaně upozorňoval, aniž by došlo k nápravě. Proto o tomto případě informoval veřejnost v rámci sankční tiskové zprávy.

V rámci svých šetření ochránce upozorňoval krajský úřad na fakt, že jeho rozhodnutí, která mají být vodítkem pro správní orgány I. stupně a mají obsahovat jasný a srozumitelně popsaný závazný právní názor (§ 90 odst. 1 písm. b) správního řádu), tuto kvalitu nemají. Naopak jsou často zejména kompilátem nesourodých odkazů na právní úpravu a soudní judikaturu bez vyslovení jasného názoru, co má z právní úpravy a judikatury plynout pro konkrétní řízení. Krajský úřad opakovaně ruší prvostupňová rozhodnutí, aniž by se pokusil sám o nápravu ve formě změny rozhodnutí (§ 90 odst. 1 písm. c) správního řádu). Přispívá tím značnou měrou k nepřiměřené délce vedených správních řízení.

Krajský úřad ve svých rozhodnutích také formuluje právní závěry, které neodpovídají platnému právu.

V rozporu s odbornou literaturou a judikaturou správních soudů krajský úřad posvětil postup prvostupňového úřadu, podle kterého v případě umístění pevné překážky na užívanou cestu se má nejprve vést řízení o deklaraci této cesty jako veřejně přístupné účelové komunikace. Teprve poté vést případně řízení o odstranění překážky. Správní řád (§ 142) přitom počítá s tím, že samostatné deklaratorní řízení se vede pouze v situacích, kdy spornou otázku nelze posoudit v jiném řízení – tedy zde v řízení o odstranění pevné překážky.

Krajský úřad dále ve svých písemnostech konstruuje podivný výklad zákona o pozemních komunikacích: „Pozemní komunikace, byť by o její existenci nebylo pochyb, avšak nesplňovala by zákonné náležitosti a podmínky bezpečného provozu všech kategorií motorových vozidel a chodců, by musela být bezpodmínečně uzavřena ve smyslu § 24 zákona o pozemních komunikacích,“ stojí ve zdůvodnění krajského úřadu.

K tomu ochránce uvádí, že v takovém případě by za cestu nebylo možné považovat žádnou nezpevněnou cestu. Databáze judikatury je přitom plná rozsudků správních soudů, včetně Nejvyššího správního soudu, které potvrzují existenci nejrůznějších nezpevněných polních cest všemožného druhu a nikdy soudy nedovodily, že by se snad v řízení o deklaraci komunikace měly zkoumat technické parametry takové cesty, ani nevedly úvahy o tom, že

---

² Tisková zpráva je dostupná na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz <https://www.ochrance.cz/aktualne/krajsky-urad-stredoceskeho-kraje-vydava-v-pripadech-verejne-pristupnych-ucelovych/>

by se snad účelová komunikace měla z důvodu nesplnění nějakých neznámých parametrů zavřít. Podle zákona o pozemních komunikacích se každý uživatel pozemní komunikace musí přizpůsobit jejímu stavebnímu a dopravně technickému stavu.

C. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. (sp. zn. 4225/2019/VOP)³

Stěžovatel se obrátil na krajskou pobočku Úřadu práce ČR pro hlavní město Prahu, generální ředitelství Úřadu práce ČR a Ministerstvo práce a sociálních věcí s několika žádostmi o informace, které se týkaly příspěvku na bydlení. Vzhledem k tomu, že nebyl spokojený s vyřízením svých žádostí, využil zákonné možnosti a podal stížnosti na vyřízení žádosti o informace a proti výši úhrady za poskytnutí informací. Ministerstvo na stížnosti stěžovatele neodpovědělo.

Po zahájení šetření ministerstvo stěžovatelovy stížnosti vyřídilo. V postupu ministerstva však ochránce shledal i další pochybení. Předně dospěl k závěru, že ministerstvo pochybilo tím, že nevyřídilo stěžovatelovu žádost o informace ze dne 2. 1. 2019 některým ze zákonem předpokládaných způsobů a nevydalo rozhodnutí o odvolání, které stěžovatel podal dne 29. 1. 2019. Dalšího pochybení se ministerstvo dopustilo, když potvrdilo výše úhrad za poskytnutí informací, přestože kvalifikovaný odhad nákladů za mimořádné vyhledávání nebyl řádně odůvodněný. Ministerstvo pochybilo také tím, že potvrdilo postup úřadu práce, který rozhodl o částečném odmítnutí žádosti z důvodu své nepůsobnosti, ačkoli věc do jeho působnosti spadala, a dále tím, že v rozhodnutí o vyřízení stížnosti ze dne 2. 10. 2019 nepřikázalo Úřadu práce ČR zaslat stěžovateli požadovanou informaci.

Ministerstvo na základě zprávy o šetření nepřijalo žádné opatření k nápravě vytýkaných pochybení. Ochránce proto vydal závěrečné stanovisko, ve kterém navrhl nápravná opatření. Ve vyjádření k závěrečnému stanovisku ministerstvo setrvalo na svých závěrech uvedených ve vyjádření ke zprávě o šetření. Uvedlo, že neneviduje žádnou stěžovatelovu žádost o informace ze dne 2. 1. 2019. V uvedeném termínu obdrželo pouze na vědomí stěžovatelovo podání adresované Úřadu práce ČR. V této věci proto nepřijalo navržené opatření k nápravě. Ministerstvo odmítlo zjednat nápravu také ve věci odůvodnění kvalifikovaných odhadů nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, neboť poskytnutá odůvodnění považuje za dostatečná. K odvolání ze dne 29. 1. 2019 sdělilo, že na základě závěrečného stanoviska připravuje rozhodnutí o odvolání. Ve věci poskytnutí požadované informace ministerstvo uvedlo, že stěžovatel vznesl požadavek na zaslání této informace teprve v žádosti o informace ze dne 2. 1. 2019, nebyl tedy předmětem dřívější stížnosti na vyřízení informace. Ani v této věci proto ministerstvo nepřijalo navržené opatření k nápravě.

Ochránce o svých závěrech informoval ministryni práce a sociálních věcí a požádal ji o přijetí opatření k nápravě. Ministryně se ztotožnila s argumenty ministerstva a navržená opatření nepřijala. Vzhledem k tomu, že zákon o veřejném ochránci práv nezakotvuje další oprávnění, díky nimž by mohla být zjednána náprava, uzavřel ochránce šetření dané záležitosti a informuje Poslaneckou sněmovnu.

---

3 Vyrozumění nadřízenému úřadu

D. Úřady nemohou doručovat dopisy na adresy, které si určí bez souhlasu adresáta (sp. zn. 3738/2020/VOP) ⁴

Na ochránce se obrátil muž, jemuž Magistrát města Ústí nad Labem doručoval ve správním řízení písemnosti na adresu, na které nežil. Stěžovatel žije trvale v Německu, ale dopisy mu byly doručovány na adresu v Mostě. Stěžovatel však správní orgán žádným způsobem nepožádal, aby doručoval písemnosti na tuto adresu.

Na adresu v Mostě správní orgán doručoval proto, že stěžovatel v evidenci obyvatel neměl zavedenu žádnou adresu trvalého pobytu a tato mostecká adresa byla uvedena v úředním záznamu policistů, kteří se stěžovatelem řešili jeho dopravní přestupek. Stěžovatel však úřední záznam nepodepsal a policisté vycházeli z údajů v registru řidičů. Správní orgán si dále ověřil, že na této adrese stěžovatel v minulosti písemnosti zasílané od jiných úřadů přebíral. Stěžovatelova německá adresa však mohla být Magistrátu města Ústí nad Labem známa, neboť na ni doručoval v roce 2014 Krajský soud v Ústí nad Labem ve sporu mezi stěžovatelem a Magistrátem města Ústí nad Labem.

Dle názoru ochránce však adresu v Mostě není možné považovat za adresu pro doručování ve smyslu § 19 odst. 4 správního řádu. Z tohoto ustanovení totiž vyplývá, že o doručování na takovou adresu musí 1) požádat účastník řízení svým projevem vůle, 2) tento projev vůle musí být adresován konkrétnímu správnímu orgánu a 3) má-li být adresy užito i v budoucnu, musí to být z projevu vůle účastníka řízení zřejmé.

V posuzovaném případě však stěžovatel žádným svým úkonem správní orgán nepožádal, aby na výše uvedenou adresu v Mostě doručoval a už vůbec ne, aby tak činil v budoucích řízeních. Je sice pravdou, že tato adresa je uvedena v úředním záznamu policistů, ale zde je třeba mít na paměti, že jde o dokument, který sepsali policisté sami a stěžovatelův podpis na něm není přítomen – nejde tedy o projev vůle stěžovatele, jakožto budoucího účastníka řízení. Tím samozřejmě není dotčena možnost na tuto adresu zásilku odeslat – je pouze vyloučena možnost tzv. náhradního doručení.

Magistrát města Ústí nad Labem argumenty ochránce akceptoval, ale cítí se vázán právním názorem Krajského úřadu Ústeckého kraje, který trvá na tom, že doručování příkazu bylo v souladu s právními předpisy.

Protože nedošlo k přijetí žádného opatření k nápravě, ochránci nezbylo, než se obrátit na Ministerstvo dopravy a současně případ medializovat v rámci sankční tiskové zprávy vůči Magistrátu města Ústí nad Labem a Krajskému úřadu Ústeckého kraje.

Brno 28. dubna 2021

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

---

4 Tisková zpráva je dostupná na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz <https://www.ochrance.cz/aktualne/krajsky-urad-stredoceskeho-kraje-vydava-v-pripadech-verejne-pristupnych-ucelovych/>